

Anjalankosken kaupungissa sijaitsevan

*Liikkalan-Ruotilan kylä-
suunnitelma 2003*

1. JOHDANTO	4
1.1 Suunnitelman tarve.....	4
1.2 Suunnitelman laadintavaiheet.....	4
1.3 Tekijät.....	4
2. KYLÄN SIJAINTI JA HISTORIIKKI.....	4
2.1 Liikkala.....	4
2.2 Ruotila	5
3. KYLÄN NYKYTILA	6
3.1 Väestö ja asuminen.....	6
3.2 Elinkeinot	6
3.3 Palvelut.....	6
3.4 Yhdyskuntatekniikka.....	6
3.5 Ympäristö	6
3.6 Yhdistys- ja yhteistoiminta.....	6
4. KYLÄN TULEVAISUUDEN VAIHTOEHDOT.....	7
4.1 Kylän nelikenttä.....	7
Kylän sisäiset heikkoudet:.....	7
Kylän vahvuudet:.....	7
Kylän uhat:	7
Kylän mahdollisuudet:.....	7
4.2 Kylä tulevaisuudessa	7
5. KYLÄN KEHITTÄMISTAVOITTEET	8
Väestö ja asuminen.....	8
Asumisen ja asuinympäristön parantaminen	8
Palvelut.....	8
Yritystoiminnan kehittäminen	8
Yhdyskuntatekniikka.....	8
Yhdyskuntatekniikan parantaminen	8
Ympäristö	8
Ympäristö viihtyisäksi.....	8
Yhdistys- ja yhteistoiminta.....	8
Yhdistys- ja yhteistoiminnan parantaminen	8

6. TOIMENPITEET	9
6.1 Uusien asukkaiden hankinta	9
6.2 Yritystoiminta.....	9
6.3 Palvelut, yhdistys- ja yhteistoiminta.....	9
6.4 Yhdyskuntatekniikka.....	9
6.5 Ympäristö	9
7. KYLÄSUUNNITELMAN SEURANTA JA PÄIVITYS	9
8. YHTEYSTIEDOT	9

1. Johdanto

1.1 Suunnitelman tarve

Koska tavoitteellinen toiminta edellyttää suunnitelmallisuutta, on Liikkalan-Ruotilan kyläyhteisössä tiedostettu kyläsuunnitelman tarpeellisuus jo pitkään. Kyläkokouksessa 30.1.2003, yhteisessä ”Ideoiden illassa”, potkaistiin kyläsuunnitelma ideakehittelystä toimenpidetasolle. Kyläsuunnitelma on tarpeellinen ohjaamaan kylän tulevaa kehittämistä kyläläisten haluamalla tavalla. Ulkopuolista rahoituspua haettaessa kyläsuunnitelma välittää rahoittajille tiedon kyläläisten yhteisestä kehittämistahdosta ja sitoutumisesta kyläsuunnitelman toimenpiteiden toteuttamiseen. Monet EU-rahoituskanavat vaativat rahoitushakemuksen liitteeksi kyläläisten yhteistyönä tehdyn kyläsuunnitelman. Pelkkä villi ja vapaa kylätoiminta ei pysty kantamaan vastuuta eikä sillä ole edes mahdollisuuksia toimia alueensa kehittäjänä –myös siihen tarvitaan kyläsuunnitelmaa. Nyt valmistunut kyläsuunnitelma on Liikkalan-Ruotilan kylien asukkaiden yhteinen näkemys oman kylänsä kehittämisestä. Yhdessä tehtyyn suunnitelmaan sitoudutaan vahvemmin ja prosessista syntyy yhteinen tahtotila tavoitteiden toteuttamiseksi.

1.2 Suunnitelman laadintavaiheet

Kyläsuunnitelman teko käynnistyi hallituksen kokouksella 30.1.2003, jolloin hallituksen jäsenet suunnittelivat tulevan kyläkyselyn lomakkeen. Kyselylomakkeet jaettiin talkoovoimin maaliskuussa joka talouteen (1 lomake/talous). Lomakkeita jaettiin kaiken kaikkiaan 310 kpl ja määräpäivään mennessä niitä palautettiin 95 kpl. Ensimmäinen kokous, missä käsiteltiin kyläkyselyn tuloksia, pidettiin Viljamaalla 10.4.2003, johon osallistui 21 henkilöä. Kyläsuunnitelman käsittelyä jatkettiin hallituksen kokouksella 20.5.2003.

1.3 Tekijät

Kyläsuunnitelman on tehnyt Liikkalan-Ruotilan kyläyhdistyksen hallitus apunaan kyläsuunnitteluohjaajakoulutuksen suorittanut Tuija Laukka.

2. Kylän sijainti ja historiikki

2.1 Liikkala

Liikkalan kylästä on ilmestynyt oma historiikki vuonna 2000 (Karisto Oy, Hämeenlinna) nimellä ”Liikkala, mäkikuntien kylä”. Kirjan on toimittanut Laila Seppä apunaan työryhmä Pekka Kujala, Raija Mänttari, Pekka Niemi, Laila Seppä sekä Veino Vakkari. Vuonna 1458 on asiakirjoissa esiintynyt ensimmäisen kerran Liikkalan kylän rajat ja vuonna 1551 on maakirjojen mukaan kylässä ollut 17 savua. Vuonna 1682 isossa reduktiossa maat siirtyivät kruunulle ja Pikkuvihan aikaan (1740-1743) puolet kylästä poltettiin. Vuonna 1743 Turun rauhassa Suomen raja Kymijoessa ja vuonna 1784 siirtyi Sippolan hovi von Daehn-suvulle. Kustaan sodassa (1788-1790) oleskeli itse Kustaa III Liikkalassa. 1788 Liikkalan nootti, Anjalan liitto. 1789 Liikkalan vallit, Hirsmäen taistelu ja 1790 Värälän rauha. Vuonna 1812 liitettiin Vanha Suomi Suomen suuruhtinaskuntaan. Vuonna 1835 perustettiin Liikkalan hovi ja vuonna 1856 aloitettiin emmentaljuuston valmistus Sippolan hovissa. Vuonna 1882 osti valtio hovin tilat ja myi ne alustalaisille. Vuonna 1896 alkoi kansakoulu ja vuonna 1898 hovin puutarhakoulu sekä VPK. Vuonna 1899 perustettiin Martat. Samana vuonna aloitti liikennöinti rautateillä ja linja Inkeroinen-Hamina kulki Liikkalan kautta. Vuonna 1968 loppui henkilöliikenne ja koko rautatieliikenne loppui tällä rataosuudella vuonna 1984. Muistomerkki sijaitsee vanhan asemarakennuksen paikalla. Vuonna 1900 aloitti tiilitehdas ja vuonna 1901 siirtyi opettaja Häkli Liikkalaan. Vuonna 1904 Sippolan Osuuskauppa aloitti Liikkalassa ja vuosina 1904-06 suoritettiin isojako Liikkalan hovin mailla. Vuonna 1905 perustettiin Liikkalan Työväenyhdistys ja vuonna 1906 aloitti Kymenlaakson Osuusmeijeri toimintansa Inkeroisissa. Vuonna 1907 osti valtio Liikkalan hovin ja vuonna 1921 aloitti osuuskassa. Vuonna 1926 aloitti Liikkalassa

puhelin-yhtiö sekä samana vuonna nähtiin Liikkalassa ensimmäinen henkilöauto. Vuonna 1928 oli ensimmäisten salaojien vuoro ja vuonna 1938 rakennettiin Mylly. Jalon Myllyn luona sijaitsee sekä Liikkalan nootin muistomerkki että kyläkartta. Sotien jälkeen, vuonna 1962, saapui ensimmäinen puimuri Liikkalaan ja vuonna 1966 aloitti televisio-uhutukset. Osuuskassa aloitti Liikkalassa vuonna 1921 ja sen seuraaja Osuuspankki toimi Liikkalassa vuoteen 1997 asti.

2.2 Ruotila

Ruotilasta on ilmestynyt vuonna 1996 kirjanen ”Rakennustapaohjeet Anjalankosken kaupungin Ruotilan kylään”, joka on valmistunut Kymenlaakson Maaseutukeskuksen avustuksella. Ruotilasta (kuin myös Liikkalastakin) on löydetty kivikautisia (noin 5000 eKr.) kampakeraamisen ajan muinaisjäännöksiä, mm. Heikkilän töyräältä, Vähämaan pellostä läheltä Savilammia sekä Kuuselan ja Kotirannan pelloilta. Jääkauden jälkeisten merivaiheiden aikana Ruotilan muinaislahden tienoo on ollut kivikautisten ihmisten suosimaa pyynti- ja asuma-aluetta. Topografikartassa 30 metrin korkeuskäyrän mukaan on Heikkilän-Kujalan-Puhakan harjanne muodostanut kapeahkon, hiekkaisen niemen Ruotilan peltoaukeiden silloisessa merenlahdessa. Meren pohjukka ulottui Savilammille saakka. Sippolan alue asutettiin 1300- ja 1400-luvuilla, jolloin seudulle siirtyi hämäläisiä, karjalaisia sekä savolaisia. Veroluettelossa 1500-luvun puolivälissä Ruotilan kylän savulukujen (eli tilojen) määrä oli kolme -koko Sippolassa oli 91 ja Vehkalahdella 546 savua. Ruotilan kylän vanhimpien tilojen nimet ja rekisterinumerot ovat peräisin 1600-luvulta ja tilojen nimet silloisten isäntien mukaan. Puhakka oli numero yksi, Pekkala kaksi, Espo kolme, Heikkilä neljä, Sihvola (Anttila) viisi sekä Korja kuusi Gorius Yrjönpojan mukaan ja lisäksi oli Holanteri numero seitsemän. Suuri Pohjan sota koetteli Kaakkois-Suomen oloja 1700-luvun alussa. Oli kohtuuttoman suuria sotaväenottoja ja ylimääräisiä veroja. Tilannetta pahensivat vielä huonot viljasadot ja osittaiset katovuodet. Sippolan kylässä oli näihin aikoihin autioituneita tiloja noin 27 %. Ruotilassa kuitenkin talot säilyivät asuttuina tämän ajan yli. Isojako vahvistettiin Ruotilan kylässä vuonna 1842. Silloin alavimmat alueet joen, suurempien ojien ja järven tuntumassa olivat laidunnettavia niittyjä. Talouskeskukset säilyivät edelleen lähellä toisiaan. Aina 1900-luvun alkuun asti Ruotilan tilat olivat erilaisissa alustussuhteissa Liikkalan ja Sippolan hoveihin. Tottuneena hovien kovaan työhön Ruotilan talonpojat saivat pian omat itsenäistyneet tilansa kukoistamaan. 1920- ja 1930-luvuilla kylään muodostettiin kymmenkunta uutta tilaa. Saman verran uusia tiloja syntyi 40- ja 50-luvuilla. Uudet tilakeskukset ovat sijoittuneet kylän kuvan kannalta hyvin vanhan asutuksen lomaan tai pellon ja metsän vaihtumisvyöhykkeeseen.

3. Kylän nykytila

3.1 Väestö ja asuminen

Asumisen perusta on vahva kiintymys ympäristöön ja tarve kuulua kyläyhteisöön. Kylätoiminta on kyläläisten välistä yhteistoimintaa sekä vastaläake syrjäytymiseen. Liikkalan-Ruotilan kylässä asuu noin 310 taloutta eli yhteensä 678 henkilöä. Väestö on vähentynyt vuodesta 2000 51:llä henkilöllä eli 3 % / vuosi (lähde Väestörekisteri 1.1.2003). 61 % kylän väestöstä on työikäistä eli 15-64 vuotiaista. Yli 65 vuotiaita on 24 %.

3.2 Elinkeinot

Liikkalan-Ruotilan kylässä vaikuttaa vahvasti maatalous sekä pää- että sivuelinkeinona. Tiloja on yhteensä 74 kpl, joista karjatilaja (lypsykarjatalous, lihanautojen kasvatusta, hevos- tai sikatalous, pieneläintila) on suurin osa (52 %). Keskipeltoala on 33,48 ha ja keskimetsäala on 23,51 ha. Osa asukkaista käy muualla töissä (mm. kunnan ja tehtaiden palveluksessa). Myös pienimuotoista yritystoimintaa on jonkin verran.

3.3 Palvelut

Pienyritykset laajentavat tilojen mahdollisuuksia ja monipuolistavat haja-asutusalueiden elinkeinoja. Parhaiten menestyneitä yrittäjiä yhdistää asiakkaiden tarpeesta kehittynyt liikeidea sekä aikaisempi kokemus alalta. Yritys tarvitsee jonkin ylivoimatekijän, ominaisuuden, jossa se on muita parempi. Menestyvän maaseutuyrittäjän ominaisuuksia ovat mm. hyvä ammattitaito, itseluottamus, usko omaan yritysideaan, tavoitteellisuus, sosiaalisuus ja yhteistyökyky sekä halu oppia ja kehittää uutta. Kylän palvelutarjonta on laaja ja monipuolinen: ravintola, kauppa, asiamiesposti, ala-asteen koulu, parturi-kampaamo, mylly, kirjasto- ja jäätelöauto, aamiaismajoitus, ratsastus- ja hevospalvelut, kotieläinlait, tilitoimisto, auto- ja konealan yritykset, vanhusten päiväkeskustoiminta kuljetuksineen ja sauna- ja ateriapalveluineen, kotiapu- ja hoivarengas, taidetupa, orkesterit, sirkkelisahaajat, palvelutaksi, rakennus- ja saneerausliikkeet, rakennuskivilouhinta sekä linja-auto. Mänttärin mäellä on myös kaunis sukumuseo.

3.4 Yhdyskuntatekniikka

Osalla kyläläisistä on omat vesi- ja jätehuoltonsa mutta osa talouksista kuuluu Anjalankosken kaupungin verkkoon. Tiestö on osin asfalttoitua.

3.5 Ympäristö

Ympäristö on pääosin kaunista ja puhdasta maalaismaisemaa, jota halkoo Sippolanjoki ja Summanjoki. Kylästä löytyy myös kaksi järveä: Kotojärvi ja Savijärvi. Radio- ja tv-masto hallitsee kylänäkymiä.

3.6 Yhdistys- ja yhteistoiminta

Kylätoimintaa ilmentää yhteisiin päämääriin tuotetun vapaaehtoisen talkootyön merkitys – yhteiseen kehittämistyöhön ja talkoisiin liittyy tietysti vahva luottamus yhteisöön sekä kylän tulevaisuuteen. Osallistuminen on osa paikallista henkistä ilmapiiriä. Kylällä toimivat martat, maatalousseurat, metsästysseurat, kalastuskunnat, VPK, urheiluseurat, ratsastusseura, puoluejärjestöjä sekä kylätoimikunta. Unohtaa ei sovi myöskään yhteisessä käytössä olevaa valaistua kuntosalaa.

4. Kylän tulevaisuuden vaihtoehdot

4.1 Kylän nelikenttä

Kylän nelikenttään on koottu kyläkyselystä kyläläisten esittämiä asioita. Nelikentässä tarkastellaan kylän sisäisiä heikkouksia ja vahvuuksia ja kylän ulkoisia uhkia ja mahdollisuuksia. Näiden pohjalta on lähdetty kuvittelemaan kylän tulevaisuutta ja on valittu kylän tärkeimmät kehittämistä tarvitsevat ongelmat ja niistä johdetut tavoitteet.

Kylän sisäiset heikkoudet: <ul style="list-style-type: none"> • kylän ikärakenne • vuokra-asuntojen puute • julkisen liikenteen vähyys • muutamat tyhjillään olevat kiinteistöt 	Kylän vahvuudet: <ul style="list-style-type: none"> • hyvä kylähenki ja naapurien yhteistoiminta • oma lähikoulu ja kyläkauppa (Liikkala) • kaunis luonto • turvallinen ja rauhallinen asua
Kylän uhat: <ul style="list-style-type: none"> • väestön ikääntyminen • vesihuollon toimimattomuus (esim. erittäin kuiva kausi 2002) 	Kylän mahdollisuudet: <ul style="list-style-type: none"> • uudet asukkaat • keskeinen sijainti

4.2 Kylä tulevaisuudessa

Tavoitteiden asettaminen riittävän kauas ja keskittyminen vain muutamaan tärkeään asiaan on tuloksellista. Liian yleisellä tasolla liikkuva suunnitelma ei toimi ja siihen on vaikea tarttua. Tulevaisuuden Liikkalan-Ruotilan kylässä asuu paljon aktiivi-iässä olevia lapsiperheitä, joiden myötä kylän monimuotoisuus on saatu toimivaksi ja kylän väestökehitys elinvoimaiseksi. Kylällä on paitsi oma palvelupiste (mm. kioski ja nettikahvila), myös oma päivä- ja iltapäivähoito lapsille ja ala-asteikäisille. Ajan tasalla oleva kyläesite esittelee kylän yritykset ja yhdistykset sekä yhteystiedot kylän puuhaihmiisiin. Liikkalan kyläkoulu on yksi Anjalankosken tavoitelluimmista ala-asteista ja Jalon Myllyllä toimii suoramyyntipiste. Kylän vanhimmat asukkaat voivat turvallisesti asua omissa kodeissaan, sillä kylään palkattu Talonmies pitää huolen mm. pihojen lumitöistä sekä halkojen hakkaamisesta. Myöskin palvelutaksi kuljettaa asukkaita yhteisiin tapaamisiin ja palvelutaksin kyydissä kulkevat myös ruokapalvelut. Autiotiloja ei ole, vaan kaikki talot on korjattu ja asutettu. Sekä Liikkalaan että Ruotilaan on rakennettu viihtyisiä rivitalo, josta asunnon voi hankkia joko vuokraamalla tai ostamalla. Kyläläiset ovat myöskin myyneet lohkottuja tontteja omakotirakentajille. Kyläläiset ovat perustaneet osuuskuntia mm. auto- ja konekorjaamoalalle. Kyläkauppa on lisääntyneen myynnin ansiosta laajentanut toimintaansa ja sen aukioloaikoja on pidennetty. Kylän nuorisolla on harrastustilaa ja -toimintaa omassa kylässä (mm. muusikoille oma treenikämpä ja skeittailiporukalle oma harjoitusramppi) ja Liikkalan Vallit on kunnostettu ja niillä järjestetään vuosittain sekä juhannus- että joulujuhlat. Kylään on valmistunut sekä omille että ulkopaikkakuntalaisille ratsastajille tarkoitettu turvallinen Ratsureitti, jonka varrella kylän pienyritykset tarjoavat majoitus- ym. palveluitaan. VPK:n talon ympäristö on siistitty, sinne on rakennettu parkkitiloja ja talo on auki päivisin vanhemmalle väelle kohtauspaikan muodossa ja iltaisin sitä käyttävät nuoremmat kylän asukkaat. Myös kylän ”Alakoulu” on kunnostettu yhteiseen käyttöön. Julkiset liikenneyhteydet ovat toimivia ja riittäviä. Tiet ovat hyvässä kunnossa, niiden valaistusta on lisätty sekä rakennettu turvallisia väyliä kevyelle liikenteelle. Vesihuolto toimii ja jokainen kyläläinen voi halutessaan liittyä edullisesti kaupungin vesi- ja viemäriverkkoon. Postinkulku on hyvin järjestetty ja internetin käyttö on lisääntynyt huomattavasti parantuneiden laajakaistayhteyksien myötä. Tämä on mahdollistanut myös etätöiden harjoittamisen.

5. Kylän kehittämistavoitteet

Kylän ongelmat:		Kylän tavoitteet:	
1	Väestö ja asuminen <ul style="list-style-type: none"> • ikärakenne • vanhat talot ja autiotilat • kunnallistekniikan puute 	1	Asumisen ja asuinympäristön parantaminen <ul style="list-style-type: none"> • tontti- ja talotarjonta • teiden ja kunnalliseen vesihuollon kehittäminen • asumisolojen parantaminen mm. yhteisen talonmiehen avulla • mukavan kanssakäymisen lisääminen
2	Palvelut <ul style="list-style-type: none"> • julkisen liikenteen vähyys 	2	Yritystoiminnan kehittäminen <ul style="list-style-type: none"> • ideoidaan uusia, sopivia hankkeita
3	Yhdyskuntatekniikka <ul style="list-style-type: none"> • kunnallinen vesi ja viemäri puuttuu osasta • tonttien ja (vuokra)asuntojen puute • puhelin- ja internetyhteyksien toimimattomuus 	3	Yhdyskuntatekniikan parantaminen <ul style="list-style-type: none"> • kunnallisen vesi- ja viemärin rakentaminen • selvitys tontti- ja asuntotarpeesta
4	Ympäristö <ul style="list-style-type: none"> • osittain hoitamaton ympäristö 	4	Ympäristö viihtyisäksi <ul style="list-style-type: none"> • siistitään tienvarsia
5	Yhdistys- ja yhteistoiminta <ul style="list-style-type: none"> • yhdistysten yhteistoiminta vähäistä 	5	Yhdistys- ja yhteistoiminnan parantaminen <ul style="list-style-type: none"> • yhteistoiminnan lisääminen • kyläesite, joka esittelee kylässä toimivat • yritykset, yhdistykset ja palvelut

6. Toimenpiteet

6.1 Uusien asukkaiden hankinta

Liikkalan-Ruotilan kylää ”vaivaa” sama asukkaiden ikääntyminen kuin muitakin Suomen maaseutuja. Aktiivisella kyläyhdistys- ym. toiminnalla teemme kyläämme tunnetuksi.

6.2 Yritystoiminta

Yritysideoiden syntyminen, niiden toteuttaminen ja yrittäjäksi ryhtyminen tapahtuu monen tekijän yhteisvaikutuksena –yrittämisen motivaatio syntyy monen tekijän yhdistelmänä. Samalla tuetaan toimivien yritysten toimintaa ja kehitystä.

6.3 Palvelut, yhdistys- ja yhteistoiminta

Palvelujen ja muun toiminnan markkinointi yhteisen kyläesitteen avulla.

6.4 Yhdyskuntatekniikka

Laajakaistayhteyksien saatavuus mahdollistaa elinvoimaisten kylien syntymisen paitsi etätyöpaikkojen kautta myös yhteysverkot ja sosiaaliset yhteydet toimivat ”netin” kautta muuallekin Suomeen . Maaseudun elinvoimaa varmistaa kunnossa oleva vesihuolto sekä tieverkko.

6.5 Ympäristö

Vaalimme historiallista ympäristöämme erilaisin tapahtumin.

7. Kyläsuunnitelman seuranta ja päivitys

Hallitus tarkastaa kyläsuunnitelman vuosittain.

8. Yhteystiedot

Kyläyhdistyksen puheenjohtaja Hanne Huovila

Kyläyhdistyksen sihteeri Merja Aho

040-562 6265

Hallituksen jäsen Soile Puhakka

soile.puhakka@jippii.fi

Kyläyhdistyksen jäsen Tuija Laukka

tuija.laukka@pp.inet.fi

0500-634 435